

Басқару
психологиясының
теориялық және
әдіснамалық негіздері

- Барлық мазмұнымен өнімімен ерекшеленетін басқару іс-әрекетінің бөлінісінің көп ғасырлық тарихы бар. Бұл XVII-XVIII ғасырлар және капитализммен және еуропалық цивилизацияның индустриалды прогресінің пайда болуымен тығыз байланысты.
- Алғаш рет функциональды әкімшілікті Тейлор енгізді, ол ескі аппаратты (барлығы шебердің қолында болатын) жаңа басқарушы қызметшіге (жетілген маман) ауыстыруды ұсынды. Тейлор бойынша басқару ұйымы екі бөлімнен тұрады: жоспарланған бюро және кадрлар бөлімдері. Топтың кеңеюінің жоғарғы деңгейге жетуі әкімшіліктің жауапкершілігіне жатады.

- Функциональды әкімшілік идеясы мен бастау принципін Анри Файоль біріктірді, оның теориясы бойынша әкімшілік екі бөліктен тұрады: біріншісі функция түсінігімен байланысты. Екіншісі принцип түсінігімен байланысты. Файоль бойынша функция іс-әрекет сферасын, жауапкершілікті және басқарушының біліктілігін анықтайды. Ол басқарушының не жасайтынына жауап береді.

- Менеджмент фирмаларының жалпы жұмыс аймағындағы функциялар негізгі үш топқа жинақталады:
- Жалпы басқару (нормативті қажеттіліктер мен саяси басқарудың, инновация саясатының, жоспарлау, жұмысты ұйымдастырудың, мотивация, координация, бақылау, жауапкершіліктің қалыптасуы);
- Кәсіпорын құрылымын басқару (оның құрылуы, іс-әрекет пәні, құқықтық формалары, басқа кәсіпорындармен байланысы, территориялық сұрақтар, ұйымдастыру, реконструкция, ликвидация);
- Басқарудың нақты аймақтары (маркетинг, НИОКР, өнім, кадрлар, финанстар, негізгі фондтар)

- Басқарудың жалпы қызметінің этаптарға бөлінуі:
- Болжамдау мен жоспарлау;
- Жұмысты ұйымдастыру;
- Мотивация;
- Координация және реттеу;
- Бақылау, есеп, анализ.

- Іс-әрекет сферасындағы нақты болып табылатын қызметтері:
- Перспективті және күнделікті экономикалық және әлеуметтік жоспарлау;
- Жұмысты стандартизациясы бойынша ұйымдастыру;
- Есеп және есеп беру;
- Экономикалық анализ;
- Өнімді дайындау техникасы;
- Метрологиялық тұрғыда қамтамасыз ету;

- Техникалық бақылау және зерттеу;
- Өнімнің өтуі;
- Кадрлармен жұмысты ұйымдастыру;
- Еңбекті және еңбек ақысын ұйымдастыру;
- Материялды-техникалық жабдықтау;
- Күрделі құрылыс;
- Финанстық іс-әрекет.